

Schütz Antal szerkesztésében:

SZENTEK ÉLETE, az év minden napjára

PANTHEON, 1995. Második kiadás.

A kötet a mű 1932-34. években a Szent István Társulatnál megjelent,
első kiadás alapján készült.

Kivonat a 223-224. oldalról, április 14. napra:

Hídverő Szent Benedek hitvalló ☩ 1184.

Szegény özvegy anyja juhait őrizte, mikor 12 éves korában szózatot hallott, mellyel az Úr Krisztus őt arra küldte, hogy a Rhône folyón hidat építsen. Hiába szabódott: csak három fillér a vagyona, azt sem tudja, hol a Rhône folyó és a hídépítéshez nem ért. Útra kelt; angyal vezetésével eljutott Avignonba és előadta küldetését. Itt eszelősnek tartották. A bíró egy óriási faragott kőre mutatott: ezt vidd el a folyóhoz alapkőnek. A fiú keresztet vetett, fölkapta a tízmázsás követ és vitte mint egy téglát. Most megszűnt a gúny; a nép ezerszám munkának állt. *Benedek* tervezte a hidat: 18 ívvel, 1348 lépés hosszúságban. A harmadik oszlopban kicsiny kápolnát építettek neki, itt is temették el. 500 év múlva, mikor a nagy áldást jelentő hídnak egy része bedőlt, teljes épségben találták a testét, holott a vasrácsot teljesen kimarta a rozsdá. *IV. Ince pápa* avatta szentté; a juhászok védőszentjüket tisztelik benne, nemkülönb a *Hídverők középkori szerzete (fratres pontifices)*, mely hivatásának tekintette jókarban tartani a hidakat.

Kivonat a 296-298. oldalról, május 16. napra:

Nepomuki Szent János vértanú ☩ 1383.

Született 1340 körül a pilseni járás Nepomuk nevű helységében. Mivel mindjárt születése után életveszélyes betegségbe esett, szülei a közel fekvő zöldhegyi ciszterci kolostor templomába vitték őt és megfogadták, hogy felgyógyulása esetén Isten szolgálatára szentelik. Isten néhány nap múlva visszaadta a kis beteg egészségét. Szülei ettől fogva kettős gonddal ügyeltek gyermekük testi és lelki fejlődésére. Mivel papi pályára szánták őt, magasabb tanulmányainak elvégzésére a prágai egyetemre küldötték, melyet *IV. Károly császár* csak néhány évvel korábban alapított meg. János könnyűszerrel győzte a tanulást. A szükséges bölcséleti és teológiai ismeretek elsajátítása után a prágai egyházmegye papjelöltjei közé lépett. *János prágai püspök* nagy örömmel fogadta és harmincnapi teljes visszavonultság után áldozópappá szentelte.

A lelkes ifjú a Boldogságos Szűz tiszteletére épült Teyn-templomban kezdte meg apostoli működését. Mint hitszónok csakhamar egyike lett a cseh főváros legkeresettebb papjainak. Szavait szigorú aszkéta életmódjával nyomatékozta.

János püspöknek is annyira tetszésére volt a lelkes fiatal pap működése, hogy sietett őt székesegyháza kanonokjai közé fogadni.

A kiváló szónok és szentéletű aszkéta híre mihamar elhatott a királyi palotába is. *IV. Vencel király*, a jeles Károly császár méltatlan fia, aki fiatal kora ellenére ledérségével már annyiszor megbotránkoztatta a prágaiakat, szintén érdeklődni kezdett iránta. Az 1379. év nagyböjtjére Jánost bízta meg a királyi kápolnában szokásos böjti beszédek elmondásával. János kényes feladatát oly fényesen oldotta meg, hogy maga a fásult szívű uralkodó is épült rajta. *Johanna királynéra* meg egyenesen kinyilatkoztatásként hatottak a szentnek szavai. A szerencsétlen fiatal asszony ugyanis, aki csak nemrégiben került bajor hazájából Prágába, pokolnak érezte az életet durva és kicsapongó férje oldalán. Nyomban gyóntatójául választotta János kanonokot, aki a szenvedő királynét fokozatosan a keresztény türelem és erősség hőségé nevelte. A romlott lelkű király azonban Johanna türelmében nem a keresztény megnyugvás kivirágzását, hanem a rejtett bűn megbújását látta. Azt kezdte hinni, hogy a jámbor és szentéletű királyné titokban megcsalja őt. Mivel azonban közvetlen bizonyítékot legnagyobb igyekezettel sem tudott előkeríteni, arra a pokoli gondolatra jutott, hogy gyóntató atyján keresztül kísérli meg hitvese vélt titkának felfedését. Magához hívatta tehát Nepomuki Jánost és először ígéretekkel, majd fenyegetésekkel próbálta őt a királyné gyónásának elárulására bírni. A szent azonban felháborodva utasította vissza a nemtelen kívánságot. A király egy ideig még erőltette a dolgot, megüresedő püspökséget is ígért Jánosnak, de az feleletre sem méltatta.

Ez az állhatatosság magánkívüli dühbe hozta a zsarnok uralkodót. Tömlöcbe hurcoltatta a szentet, saját jelenlétében kínpadra vonatta és égő fáklyákkal süttette. János azonban most is néma maradt. A királyné közbenjárására ugyan megkegyelmeztek neki, sőt nemsokára szabadságát is visszaadták. Utoljára 1383. húsvétján lépett a székesegyház szószékére. A király haragja azonban nem múlt el és elfogatta Jánost, akit 1383. május 16-án bakóival a híres Károly-hídról a sebesfolyású Moldva folyamba löketett.

Isten azonban nyomban megdicsőítette hős vértanúját: alig hogy élettelen teste felmerült a habokból, ragyogó fény övezte körül. A szokatlan fény láttára az emberek ezrével tódultak a folyó partjára; nemsokára megjelentek a káptalan kanonokai is, és amikor felismerték megdicsőült társukat, saját vállukon vitték tetemét a Szentkereszt-templomba. Innét később a székesegyházban felállított nagyszerű síremlékbe szállították át a drága hamvakat; jelenleg is ott nyugsznak. Mikor 1719-ben felnyitották a sírt, a szent nyelvét még egészen ép állapotban találták.

A gyónási titok vértanúját a nép mindjárt halála után szentként kezdte tisztelni, de hivatalos szentté nyilvánítása csak századokkal később, 1729-ben következett el. Azóta Nepomuki Szent János a legnépszerűbb és legtiszteltebb szentek közé tartozik. Tisztelete nálunk is igen nagymértékben elterjedt. Szobrával lépten-nyomon találkozunk hidakon, patakoknál, kutaknál és útszéleken.

Internet böngészőbe beírva Nepomuki Szent János nevét, számos olyan web helyet találhatunk, ahol a Szentről készült festmények, templomokban, főtereken, épület homlokzatokon, hidak mellett álló szobrok ismertetése olvasható, fényképe látható. Csak a hidak mellett álló (vagy esetleg onnan védett helyre szállított) szobrok lelőhelye közül sorolunk fel néhányat, példaképpen:

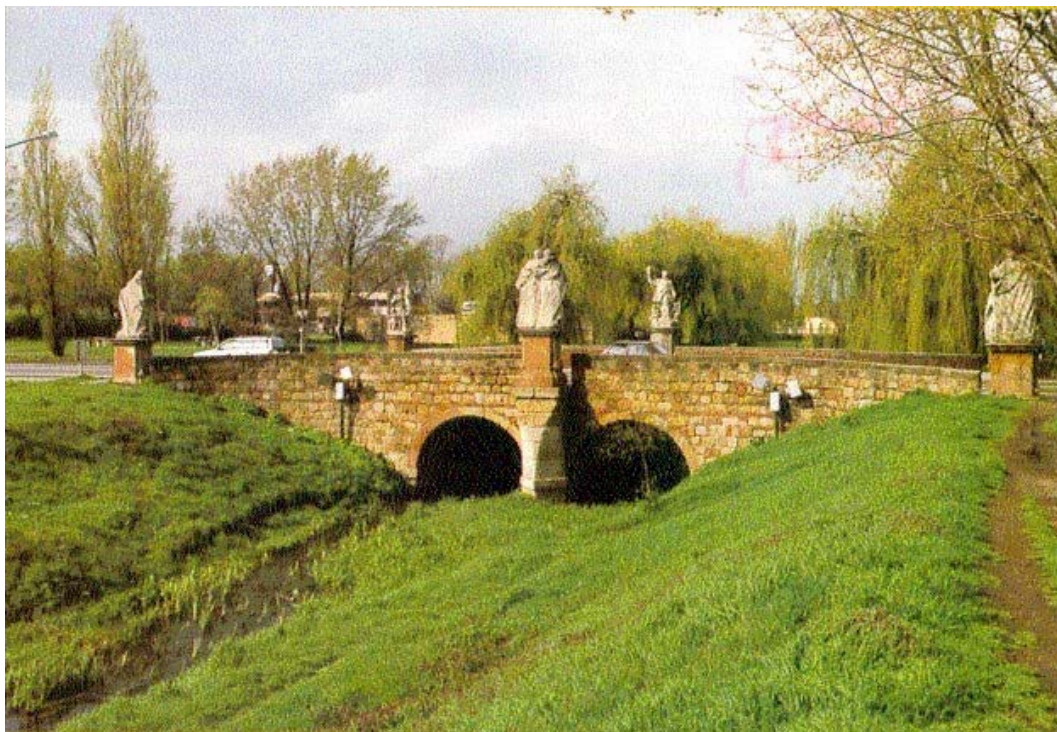
- Pásztó, egynyílású kőhíd a XVIII. századból, barokk szoborral,
- Romhány, háromnyílású kőhíd a XVIII. századból, barokk szoborral,
- Szendehely, egynyílású kőhíd, 1830-ban készült klasszicista szoborral,
- Tolna, híd a Bogyiszlóra vezető úton, barokk szoborral,
- Vál, kétnyílású híd, oszlopon álló szoborral.

A magyar hídmérnökök 1962. óta évente tartanak szakmai vándorkonferenciákat, amelyek alkalmából az utóbbi években, a mindenkori házigazda szerepét betöltő megyei állami Közútkezelő Közhasznú Társaság az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság támogatásával, nagyon értékes tartalommal, rendkívül szép kiállításban megjelenteti a megye hídtörténetét. E könyvek létrejöttében nagy szerepet játszik a szerkesztő, **dr. Tóth Ernő** főmérnök úr, egykori műegyetemi évfolyamtársam, aki volt szíves e könyvekből néhány ide illő fényképet bemutatásra honlapom rendelkezésére bocsátani.

Nepomuki Szent János szobra a 15. sz. főút 0 + 250 km szelvényében lévő Lajta-hídon, Mosonmagyaróváron. Anyaga kő, készült 1754-ben, műemlék. (Hidak Győr megyében. Győr, 1993. **Mentes Zoltán** főmérnök úr fényképfelvétele.)

A régi 2. sz. főúton lévő, 1757-ben elkészült barokk műemlék kőhíd a Gombáspatak felett, Vácott, Szent Péter és Szent Pál kettősszobrával, Nepomuki Szent János, Szent Kamillus, Szent Borbála, Szent Thaddeus Júdás és Szent Venatius szobrával. A hidat *Oracsek Ignác* tervezte és kivitelezte. Nepomuki Szent János szobrát a híd építésével együtt, 1752-ben rendelte meg *Althann Mihály Károly* püspök. A többi szobrot később, a híd elkészülte után, 1758 - 1759 között *Forgács Pál* püspök és *Würth Ferenc* kanonok rendelte meg.

Nepomuki Szent János szobra a Gombás-patak hídjának közepén lévő pilléren, a vízfolyás felőli oldalon, az 1848-49-es szabadságharc csatájára emlékeztető táblával. (Pest megyei és budapesti hidak. Budapest, 1997. A bemutatott fényképeket **dr. Gáll Imre** főmérnök úr készítette.)

A tarnamériai Öreg-Tarna műemlék kőhid Nepomuki Szent János szobrával. A 3204. jelű út 21 + 440 km szelvényben lévő híd 1813-ban épült, tervezője és építője *Rábl Károly* volt.

Nepomuki Szent János szobor a tarnamérai kőhídon. Barokk, 1802-ből való. (Hidak Heves megyében. Eger, 1998. Szerencsi Gábor főmérnök úr fényképfelvételei.)

A szentek hidak menti szobrairól szólva érdekes, amit a németből fordított és a Szent István Társulat által 1998-ban kiadott "Ily színes a mi hitünk" című könyv 159. oldalán olvashatunk:

Szent Miklós a IV. században élt, a kis-ázsiai Myra püspöke volt. A legenda szerint jószágos, segítőkész püspök 350. december 6-án halt meg. Előbb a keleti egyházban, de a X. századtól a nyugati egyházban is nagy tiszteletnek örvendett. A Miklós név az egyik leggyakoribb keresztnév egész Európában. Minden fontos kereskedelmi úton, vagy hajóúton találunk mindmáig templomokat az ő nevével. Bámulatos, mi mindenféle foglalkozási ág és hivatás helyezte Szent Miklós védelme alá magát. **Szent Miklós az első híd-védőszent**, sokkal korábbi, mint Nepomuki Szent János. [Megjegyzésünk: Magyarországon utak vagy hidak mellett álló Szent Miklós szobrokról nincs tudomásunk.]

Vissza a

Noteszlapok abc-ben

Noteszlapok tematikusan

tartalomjegyzékhez